

УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА - ГАРАНЦИЯ ЗА СИГУРНОСТТА И ПРОСПЕРИТЕТА НА МАЛКИТЕ ФИРМИ

● **Все по-силна е необходимостта от специализиран застрахователен пазар, подпомагащ и регулиращ риск мениджмънта**

(Продължава от стр. 11)

Към първите, известни и като общи или постоянно повтарящи се, фактори се отнасят:

- разнопосочно действащите фактори, валидни за всички МСП, функциониращи в даден сектор, отрасъл;
- инфлацията и валутните курсове.

Към *несистематичните*, известни като *специфични и инцидентно появяващи се, фактори* се включват само тези, които са присъщи на конкретния бизнес. Те са в зависимост от финансово-икономическото му състояние, мениджмънта, взаимоотношенията с доставчици и клиенти, качеството на предлаганите продукти/услуги и мн. др.

Важно е да се подчертае, че ако нивото на систематичните рискове е относително еднакво за отрасъла, то нивото на несистематичните рискове е различно за участващите в него МСП. Дори за такива, сравними по предмет и мащаб на дейност.

Друга важна класификация на рисковете е според техните източници, посочени на **фигура 3.3**.

Например пазарният риск е непосредствена функция на неизвестното поведение на пазарните участници за даден период.

Друг съществен източник на риска е бизнес стратегията, която не е съобразена с взаимодействието - вътре в самата фирма, между нея, доставчиците и клиентите.

Важна е и класификацията на рисковете според видовете среда, илюстрирани на **фигура 3.4**.

Следващата важна класификация представя рис-

Таблица 3.1.

Рискове според видовете изпълнявани дейности, свързани с:			
Финанси	Правно-нормативна уредба	Доставки	Интегриран риск мениджмънт
Техническо оборудване	Репутация	Продажби	Бизнес стратегия
Организация	Бизнес направления	Проекти	Технологии
Сигурност	Безопасност	Кредити	Други

ковете на застраховаеми и незастраховаеми. *Първите* са предмет на договор със застрахователи, според който поемат изцяло или част от последиците на настъпили рискове, известни като покрити рискове. *Незастраховаеми* са спекулативните рискове или такива, чиито ефек-

ти са изцяло за сметка на потърпевшите субекти.

Тези, както и други класификации, спомагат за характеризирани на различните видове риск като възможност и опасност. За тяхното прегледно представяне е подходяща табличната форма, каквато е **таблица 3.1**.

Очевиден факт е необходимостта от класификации на риска според избрани критерии. Те ориентират риск мениджмънта в правилната насока и своевременно приематите решения за адекватни мерки. Независимо от отговорността, а и заради нея, собственикът трябва да привлече за участие целия персонал. Само при това условие може да се разчита на успех в осъществявания процес по управление на риска в МСП. В тази насока се създават реални условия за конкретно диагностициране на видовете риск от различни гледни точки - отгоре надолу и обратно. За прогнозиране и предприемане на мерки за ограничаване или не-

Фигура 3.4. Класификация на рисковете според видовете среда

утрализиране на негативни за бизнеса последици. Освен това вниманието се ориентира и върху конкретните

проблеми на рисковата среда - предмет на следващата статия.

(Следва)

КНИЖНА ЛАВИЦА

Български експерти в световно издание

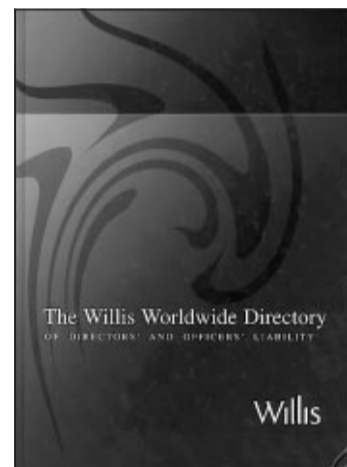
THE WILLIS WORLDWIDE DIRECTORY OF DIRECTORS' AND OFFICERS' LIABILITY*

Книгата съдържа статии относно отговорността на лицата на ръководни длъжности в търговските дружества съгласно законодателствата на 51 страни, изготвени от адвокати от целия свят, които са компилирани и издадени от Willis Limited.

В днешно време много дружества разрастват бизнеса си в чужбина с оглед спечелването на нови пазари, както и за подобряване на качеството на услугите, които предлагат. Едно от предизвикателствата при подобни стъпки е осигуряването на лица, които да ръководят бизнеса в чужбина, както и въпросът за отговорностите на тези лица съгласно местното законодателство. Целта на книгата е да създаде удобно справочно ръководство, което да улесни достъпа и да спести време за намирането на информация по този повод.

Във всяка една статия са разгледани различни аспекти от уредбата на отговорността на лицата на ръководни длъжности в търговските дружества: посочени са основните нормативни актове, които я уреждат; разяснено е кой може да търси отговорността, както и застраховането на такава отговорност, данъчните аспекти и т.н.

Статията, касаеща уред-

бата в България, е изготвена от Адвокатско дружество „Антоанета Димоларова, Розалина Градинарова и съдружници“ („ДИА Консулт“). Членовете на неговия екип са много активни и полезни сътрудници на в. „Застраховател прес“ и водят нашата рубрика „Юридическа консултация“. Поканата от Willis за участие с материал за това ценно издание е голямо признание и за адвокатското дружество, и за българската юридическа гилдия, за което искрено поздравяваме „ДИА Консулт“. Надяваме се нашето сътрудничество да продължи все така плодотворно и занапред в интерес на нашите общи читатели.

„ЗАСТРАХОВАТЕЛ ПРЕС“

* Издателство Willis Limited, година 2005, трето издание, английски език.

Атанас Табов - председател на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, пред в. „Застраховател прес“

НАЦИОНАЛНОТО БЮРО „ЗЕЛЕНА КАРТА“ РАБОТИ УСПЕШНО ПРЕЗ „ЕВРОПЕЙСКАТА“ НИ ГОДИНА

(Продължава от стр. 10)

- Националното бюро искаше да се определи минимална тарифа, без да се счита, че се установява монопол, защото това касае чужди МПС, а не български. Искахме да има минимална достатъчна премия за такъв тип застраховка, но и това не се прие. Сега премията се формира свободно от дружествата, като не всички от тях спазват принципа да не бъде стимулираща, а по-скоро възпираща.

МПС, идващо от трета страна, просто не може да влезе в България без такава застраховка. Затова тарифата трябва да бъде такава, че водачът да се почувства в някакъв смисъл „наказан“, за да не допуска втори път да предприеме пътуване, без да застрахова автомобила си в своята страна по съответния начин. Така че полицата трябва да струва толкова, че да не му излиза по-евтино с нея и той съзнателно да не си купува застраховка „вкъщи“. В противен случай би могъл да обикаля

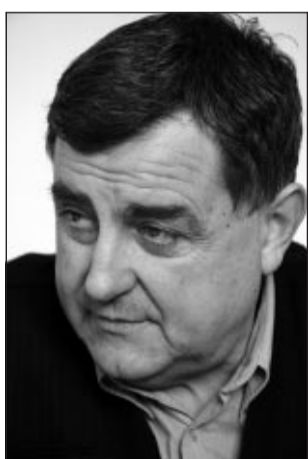
из ЕС с една сравнително евтино сключена застраховка, като освен това рискът се носи от български застраховател, а не от негов, т. е. застраховател или Национално бюро в неговата страна.

- **Има ли някакви новини от Съвета на Бюрата?**

- Предстои провеждането на 42-ата Генерална асамблея, която ще се проведе на 29-30 май 2008 г. в Лисабон. Ще има интересни решения, но нека ги коментираме, когато станат факт.

- **А би ли могло да се очаква разглеждането там на намаления под 90 на сто обхват на застраховката „Гражданска отговорност“ в България?**

- Преди всичко намаляването на

обхвата не говори добре за нас като страна член на ЕС, както и за организацията на застрахователния пазар. Не говори добре за нас като институции и преди всичко за КФН, чийто приоритет е да контролира обхвата на застраховката и да иска от МВР да се засилва контролът и да се упражняват предвидените санкции за недобросъвестни водачи.

Проблемът не се състои само в контрола от органите на „Пътна полиция“, а опира и до нас като застрахователи. Имам предвид възможността да се плаща разсрочено застрахователната премия. Това положение се дискутираше и миналата година, когато започна кампанията. От Гаранционния фонд и НБААЗ настоявахме да няма разсрочено плащане, но това не се прие. Разсрочването крие

рискове и най-вече това дали водачът ще заплати някоя от следващите вноски, или ще забрави - съзнателно или неволно, и дали ще бъде валидна самата застраховка. Другият въпрос е доколко самите застрахователни компании в такива случаи регистрират просрочването и дали своевременно подават информация до ГФ за прекратяването на действието на съответните полици. Следва изпращането на уведомителните писма от ГФ до МВР за автомобили с прекратена застраховка и предприемането на съответните мерки.

Но след като недобросъвестният шофьор е получил зелен винетен знак за годишна полица, той очевидно може да шофира, без да плаща останалите вноски. А съществува хипотеза в рамките дори на час-два след изтичането на валидността на застраховката съответното МПС да причини ПТП с големи щети. Във Великобритания при шофиране без застраховка глобата е до 5 хиляди лири, в това число и конфискуване на автомо-

била. В Германия деянието е криминализирано и се счита за престъпление.

- **Какво ни очаква, ако все пак се потвърдят данните за намален обхват?**

- Това носи риска България да бъде подложена на мониторинг от Съвета на Бюрата. Нека приключи проверката дали всички застрахователни компании са подали коректно информация към КФН и ГФ и дали няма висящи случаи. Предполагам обаче, че колкото и да има изкривяване в подаването на данни, този процент едва ли ще бъде толкова голям. Така че трябва да се предприемат по-решителни мерки, за да не стигаме до мониторинг и до изисквания за по-голям финансов капацитет на Гаранционния фонд, което от своя страна води автоматично до увеличение на вноските в ГФ, респективно на висока премия за застраховка „Гражданска отговорност“.

Разговора води
СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ